

Prawa człowieka i systemy ich ochrony

Generacje praw człowieka.
Prawo a wolność. Źródła prawa.

Prawa człowieka i systemy ich ochrony
SNP(Z) II rok, semestr zimowy 2018/2019
Katedra Prawa Konstytucyjnego – mgr Agata Jagna Wróbel

Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii

Kwestie organizacyjne

Prowadząca zajęcia: mgr Agata Jagna Wróbel

Konsultacje: pokój 509A

Wszelkie informacje o terminach i miejscu konsultacji, a także ogłoszenia oraz materiały dydaktyczne znajdują się na stronie internetowej Wydziału <https://prawo.uni.wroc.pl/> -> Pracownicy i doktoranci -> Doktoranci -> mgr Agata Wróbel

Warunki uzyskania zaliczenia:

1. obecność na zajęciach,
2. opanowanie wiedzy merytorycznej:
  - a) kolokwium (test: 15 pytań jednokrotnego wyboru + kazus),
  - b) aktywność.

Wprowadzenie

- ▶ stadia rozwoju praw człowieka
- ▶ konstytucjonalizacja praw człowieka
- ▶ koncepcje filozoficzne i ich wpływ na prawa człowieka

Generacje praw człowieka

I

Prawa
i wolności
osobiste
i polityczne

II

Prawa
i wolności
ekonomiczne,
socjalne
i kulturalne

III

Prawa
solidarnościowe
(kolektywne)

Wolność

swoboda podejmowania wyboru
w granicach prawem
wyznaczonych

Rolą państwa jest:

- a) stworzenie systemu gwarancji zabezpieczających realizację wolności,
- b) powstrzymanie się od ingerencji.

Prawo

prawo podmiotowe:
uprawnienie jednostki, z którym
skorelowany jest prawny
obowiązek określonego
zachowania się innego podmiotu
(państwa)

Kolizja praw i wolności

Case study:
wolność wyrażania opinii
a ochrona prywatności osób publicznych

Płaszczyzny realizacji praw i wolności

Obowiązywanie praw i wolności:

- ▶ horyzontalne
- ▶ wertykalne

Podmiot konstytucyjnych wolności i praw

- I. Człowiek jako naturalny podmiot wolności i praw
  - ▶ przesłanki różnicowania zakresu realizacji praw i wolności w świetle Konstytucji RP (obywatelstwo, wiek, płeć, inne)
- II. Osoby prawne jako adresaci konstytucyjnych praw i wolności

Źródła prawa praw człowieka

- ▶ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 roku (rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 217/III A),
- ▶ Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (nazywana również: *Europejska Konwencja Praw Człowieka*) sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 roku, zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 roku, Nr 61, poz. 284),
- ▶ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz. U. z 1977 roku, Nr 38, poz. 167),
- ▶ Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 roku (Dz. U. z 1977 roku, Nr 38, poz. 169),
- ▶ Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 roku, Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- ▶ Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. U. U.E. C 89/389 z dnia 30 marca 2010 roku).

Literatura:

Podstawowa:

- Banaszak B., *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2017,
- Garlicki L., *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2018,
- Jabłoński M., Jarosz-Żukowska S., *Prawa człowieka i systemy ich ochrony. Zarys wykładu*, Wrocław 2010.

Uzupełniająca:

- Banaszak B., Preisner A. (red.), *Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP*, Warszawa 2002,
- Banaszak B., Bisztyga A., Complak K., Jabłoński M., Wieruszewski R., Wójtowicz K., *System ochrony praw człowieka*, Zakamycze 2005,
- Bolechów B., Florczak A., *Prawa i wolności I i II generacji*, Toruń 2006,
- Hołda J., Hołda Z., Ostrowska D., Rybczyńska J.A., *Prawa człowieka. Zarys wykładu*, Warszawa 2014,
- Jabłoński M. (red.), *Realizacja i ochrona konstytucyjnych praw i wolności jednostki w polskim porządku prawnym*, Wrocław 2014,
- Jabłoński M. (red.), *Wolności i prawa jednostki w Konstytucji RP. Tom I. Idee i zasady przewodnie konstytucyjnej regulacji wolności i praw jednostki w RP*, Warszawa 2010,
- Nowicki M. A., *Wokół Konwencji Europejskiej: komentarz do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka*, Warszawa 2017,
- Zubik M. (red.), *Konstytucja III RP w tezach orzeczniczych Trybunału Konstytucyjnego i wybranych sądów*, Warszawa 2008.